

# 1864-04-29

## AFSENDER

Elisabeth Jerichau Baumann

## MODTAGER

Jens Adolf Jerichau

## FAKTA

Dokumenttype:  
Brev

Sprog:  
Dansk

Afsendersted:  
London

Modtagersted:  
København

Omtalte personer:  
Charles Eastlake  
Ernest Gambart  
Holger Jerichau  
Marie Jerichau  
A.P. Westenholz  
Helene Wüsthoff

Arkivplacering:  
Det Kongelige Bibliotek

## DOKUMENTINDHOLD

Brevet er en udførlig beretning om ankomsten og opholdet i London med datteren Marie og guvernanten Helene, som følger efter et kortere brev skrevet samme dag. Maries sindstilstand ligger Elisabeth Jerichau Baumann meget på sinde, og hun bemærker, at datteren er ulykkelig over næsten at have glemt sit danske modersmål under opholdet i Tyskland, hvor hun i øvrigt var placeret på et kvindehjem for sindslidende.

## TRANSSKRIFTION

London 29 April 1864

Holgers<sup>1</sup> Fødselsdag

2 Hereford Street

Park Street

Min elskede Adolf.

Igaar Eftermiddags Kl 6 kom vi til London. Overfarten var kold, Marie<sup>2</sup> og Helene<sup>3</sup> Maries tyske Ledsagerinde, en træffelig ung Pige af den dannede Middelklasse, som imod fri Reise og Ophold i London, uden særskilt Honorar har forpligtet sig at være hos mig i den Tid jeg forbliver her; var meget søsyg paa Reisen, ogsaa Marie maatte kaste endeel op, jeg var hele Tiden rask, efter forgjæves Søgen om Boliger i 2 Timers Tid fandt vi endelig det Bolig hvor vi ere for Øjeblikket, og hvor vi forblive i den første Uge. Som jeg skrev Dig fra Düsseldorf var der ikke Muelighed at faae nogetsomhelst Sted for Marie, vi det hedder Tinshen<sup>4</sup> og jeg gav os Umage for det sammes Skyld i samfulde 4 Dage, blev viiste fra den Ene til den Anden uden Nogetsomhelst Resultat, saa jeg maatte skatte mig lykkelig under disse Forhold at finde et paalideligt velanbefalet Menneske der vilde paatage sig Ansaret og Forpligtelsen at vaage over Marie, naar jeg som jeg allerede i rigelig Maal har maattet gjøre strøjfer om i Londons uoverkommelige overfyldte Gader. Jeg har allerede været hos Eastlake<sup>5</sup> uden at finde ham hjemme var i Academiet uden at naae Adgang. Dog veed jeg at Kongens Billede<sup>6</sup> og foundlingschildren<sup>7</sup> ere udstillede, og skal finde overmaade megen Bifald. Ligeledes var jeg hos Gambart<sup>8</sup> hvor jeg saa mit store Billede "de Skibbrudne"<sup>9</sup>

[2] udstilt og meget smukt tager sig det ud det skal vinde megen Bifald. Men det var mig en lille Sorg ikke at finde et Brev fra Dig hos Westenholtz<sup>10</sup>, jeg længes at vide hvorledes det gaaer Børnene hvorledes det gaaer Dig, Skousboe<sup>11</sup> og vores kjære arme Soldater, det hedder sig at Conferencen<sup>12</sup> her har afsluttet eller er tilbøjelig til at indgaae Vaabenhvile? [Det følgende er streget ud] Mine Billeder alle som ifølge CK Hansen Forsikkring var afgaaet den 15de April fra Kjøbenhavn til London

ere endnu ikke ankommet hertil, skjøndt Skibet "Temora" som skulde have dem onboard er kommet hertil den 18de April uden at have mine Kasser med sig og ingen andre Dampskibe ifølge Listerne ere ankomne siden fra Danmark hertil, dette er vel ubegribelig for mig, og sinker mig 8 Dage idet Mindste. Jeg kan ikke begribe at CK Hansen har kunnet gjøre en saa stor Forsømmelse skyldig. [Udstregning ophører]. Jeg agter at benytte disse første 8 Dage til at gjøre Besøg til at see Eet og Andet Seeværdig til at faae en Kjole syet til mig og see mig om efter et passende Logis. Som jeg antog er Udgifterne for det fælleds Ophold med Marie kun lidet større idet Boligen i alt Fald ej kunde være billigere end 3 eller 3½ G: om Ugen og Middagene som blive kogte til mig alene alletider

[3] ere meget rigeligere end jeg nogensinde kan spise selv. Jeg vælger det billigste og simpleste til os og vil i Følge deraf ikke bruge mere end 5 G. om Ugen for Bolig og Bispisning. Marie gaaer spadserer i Parkene med Helene, naar jeg er ude, og bliver nyttig beskæftiget, naar jeg er hjemme, eet eneste Blik af mig er nok til at lede hende til alt Godt, og til at forhindre hende eller at standse hende i noget Forkeert, som især yttre sig i for megen Talen, og i for megen uordentlig Skrivning. Maae jeg nu ret meget bede Dig at skrive mig ret snart, men Du maae ikke skrive fortrydelig fordi jeg tog Marie med mig, det lod sig jo ikke forandre, jeg har samvittighedsfuld handlet efter bedste Indsigt og Evne efter modent Overlæg. Marie er stærk og dyb grebet af Christendommen. Jeg stoler paa Vor kjære Herre og Frelser der i hende har begyndt det gode Værk og som vil hjælpe hende ad denne Vej som er den Bedste. Jeg blev meget rørt, ved nylig at høre hende sige efter at jeg sagde hende "Min egen Marie nu skal Du aflægge alt som ikke er godt og leve et nyt Liv og kun ville det gode" "Jo! Moder som den forlorne Søn" var det ikke et mærkelig Svar? —

Jeg hørte ogsaa at hun siden engang sagde til Helene, paa Tydsk ogsaa "der Vater ist sehr ungeduldig, aber wenn er nur probieren wollte mit dem

[4] Guten, so wurde der liebe Gott ihm gewiss Kraft geben, aber Vater ist sehr ungeduldig." Det var mærkelige Ord for hende, overhovedet er det overraskende at høre Marie gjøre de meest dybtgaaende og logiske Slutninger og dog af og til hengive sig til en Væven og Vaasen som ikke er at bringe i Samklang med den klare Forstand der yttre sig hos hende paa en saa slaaende Maade. Da hun nu kun taler Tydsk so maae ogsaa endeel endnu henregnes til hendes mangelfulde Sprogudvikling i det nye Sprog. Hun taler endnu Dansk men langsam og med Vanskelighed, og har grædt flere Gange herover "Ich bin so betrübt dass ich meine Muttersprache Vergesse" sagde hun ogsaa. Engelsk har hun stor Lethed til at opfatte.

Pigen elsker og frygter mig so meget saa at jeg haaber, jeg vil kunne udrette endeel Godt med Henhold til hende.  
Men nu lev vel elskede Adolf!  
Saasnart jeg forandrer mit Bolig om 8 Dage faar vi et nyt Levned!  
Ak hvor jeg længes efter det kjære kjære Hiem og efter Dig og Børnene.  
Hils og kys dem fra Moder saa inderlig og hold rigtig af din trofaste Hustru  
Elisabeth Jerichau  
Det gaaer rigtig godt med Marie hun skriver næste Gang, kyss alle Børn til Holger et extra kyss  
Gud skee lovet at Kasserne ved en ubegribelig Uorden af CK Hansen der glemte at give mig Spediteurens Adresse her er fundne. Det var megen Angst og megen Umage.

---

<sup>1</sup> Holger Jerichau

<sup>2</sup> Marie Jerichau

<sup>3</sup> Helene Wüsthoff

<sup>4</sup> Tinshen eller Tieshen er formodentlig en bekendt fra Düsseldorf.

<sup>5</sup> Charles Eastlake

<sup>6</sup> Maleriet er et portræt af den afdøde Frederik 7., der var udstillet på Royal Academy som nr. 319: His late Majesty Frederick VII, King of Denmark

<sup>7</sup> Maleriet af Foundlings children er et motiv fra børnehjemmet The Foundling Hospital. Der kan være tale om samme maleri af de to sovende småpiger, der var udstillet i 1862 på Verdensudstillingen i London som Poor Children.

<sup>8</sup> Ernest Gambart

<sup>9</sup> Maleriet er identisk med Strandingsscene, der sædvanligvis er dateret 1865 (Kunsten Museum of Modern Art Aalborg). Det blev i 1864 udstillet som nr. 176 i The French Gallery under titlen The Shipwrecked.

<sup>10</sup> A. P. Westenholz

<sup>11</sup> Vilhelm Skousboe

<sup>12</sup> Her menes formentlig fredsforhandlingerne, der dog brød sammen i slutningen af juni, og først den 20. juli 1864 blev våbenhvilen, denne gang forhandlet ved en fredskonference i Wien, en realitet.

[illegible][illegible]

